

GADELUND

**ELEV
FORENINGS**

**AARS
SKRIFT**

1945

TRE JUBILÆER

Siden 1844 har adskillige nye Tanker set Dagens Lys, og mange baade gode og onde har afsløret sig. Blandt dem, der fik særlig Grokraft, skal der i Anledning af Jubilæumsaaret nævnes tre, der hver for sig fik stærk og indgribende Betydning paa og for danske Landmænd og ud over Verden, og som vi i høj Grad er Tak skyldige, nemlig: 1. Den danske Folkehøjskole, 2. Den engelske Brugsforeningsbevægelse og 3. De danske Kontrollforeninger.

Alle tre har hver paa sit Omraade givet Værdier og aabnet Øjnene for den Samvirkes Aand, der skal til, hvor Fremgang skal komme.

1844 — Den danske Folkehøjskole — 1944.

I 1844 oprettedes Rødding Højskole, Chr. Flors danske Højskole, senere efterfulgt af mange andre. Om denne Højskoleform er der i Anledning af 100-Aaret skrevet tykke Bøger og endog en Doktorafhandling, saa Højskolens Historie og Betydning kan der læses meget om. Hvor stor Betydning Højskolen har faaet for dansk Landbrug og danske Landboere er ret umaaleligt, men alle er klar over, at Højskolen kan give den Inspiration til Livsvirke, som Ungdommen altid søger. Naar Højskolen paa sin Maade kan give Lyst og Kraft til Starten af den selvstændige Livskamp og udvide Horisonten, kan det ikke undre, at Landbruget fik det største Udbytte, da Eleverne først og fremmest kom fra Landbohjem.

De Linier, der er gaaet gennem Højskolernes Undervisning, er vel i nogen Grad forskellige, alt efter Lærernes Evner og Indstilling, men ikke altid var det de store og dygtige Folketalere der naaede længst ind og mættede Elevernes Trang; det blev vel ofte, naar der var lukket op for Forstaaelsen, den stille Tale, der kom til at sætte i Gang og viste Vejen frem.

Mange af Højskolens Mænd og Kvinder har i uselvisk Arbejde slidt sig op for den Ungdom, der søgte Talerstolens Fod, og ikke mindst disses Gerning har Krav paa en varm Tak.

Der skal ikke her skrives en lang Hilsen, men Landbrugs- og Mejeriskolerne har altid haft stærk og nær Tilknytning til Højskolen og været præget deraf, vel ikke mindst, fordi baade Lærere og en stor Part af Eleverne tidligere har været paa Højskole, men ogsaa fordi Landbrugs- og Mejeriskoler for deres Elever ofte er den Ungdomsskole, der skal slutte Ungdommens Skolegang. Denne Islæt fra Højskolen har været til Gavn og Glæde for mange, og derfor skal Højskolen have de bedste Ønsker for Fremtidens Gerning med Tak for, hvad det første Aarhundrede gav os.

1844 — Brugsforenings- og Andelsbevægelsen — 1944.

Det var en stor Lykke for den jævne Forbruger af almindelige Livsfor-nødenheder, at de 28 fattige Vævere i Rochdale i 1844 fandt den Form for Indkøb og Fordeling, som Brugsforeningen i Rochdale blev Udtryk for. I korte og klare Programpunkter viste Pionererne Samtiden og Eftertiden, hvorledes Andelsbevægelsen kunde startes og gennemføres. At Bevægelsen skulde blive den Verdensbevægelse, den er bleven, stod næppe Pionererne klart, selv om enkelte i Fantasien saa Billeder derpaa, men derfor var Sagen lige stor og løstes med lykkelige Hænder, da de den 21. December 1844 for første Gang aabnede deres simple Butik.

De 7 Punkter, Banebryderne opstillede, var følgende:

1. Aabent Medlemsskab.
2. Eet Medlem, een Stemme.
3. Uddeling af Overskud i Forhold til hvert Medlems Køb.
4. Begrænset Rente af Andelskapitalen.
5. Politisk og religiøs Neutralitet.
6. Kontant Betaling.
7. Fremme af Oplysningsvirksomheden.

Disse sunde Regler har været gode at efterleve, og det er disse, der har kunnet udvikles overalt og ikke mindst indenfor vort Lands Grænser, hvor Andelsbevægelsen baade som Forbruger- og Producentbevægelse har baaret saa rige Frugter. Det maa ogsaa ventes, at Fremtiden kan fortsætte og ud-bygge yderligere paa denne sunde Form for Samvirke.

Oversigt over Lande i Europa med et større Antal Andelsselskaber indenfor Landbruget: Indkøbs- og Salgsforeninger, Produktionsvirksomheder, Kreditforeninger paa Landet m. m. i 1938.

Lande:	Antal af Landbrugets Foreninger.	Antal Medlemmer.	Aarlig Omsætning Mill. Kr.
Letland	1010	176,000	66
England	1129	292,000	415
Estland	2473	214,000	91
Norge	2616	232,000	282
Belgien	2725	260,000	73
Holland	3137	621,000	602
Ungarn	3445	1167,000	121
Finland	4299	304,000	130
Italien	7012	1587,000	309
Danmark	7524	686,000	1429
Polen	9093	1923,000	678
Schweiz	9666	527,000	76
Sverrig	10458	628,000	696
Checkoslovakiet ..	11531	2227,000	464
Frankrig	37590	3416,000	501
Tyskland	41000	4371,000	6129

De andre Verdensdele har noget lignende Tal.

Den økonomiske Betydning Brugsforenings- og Andelsbevægelsen har haft for dansk Landbrug, er ikke let at maale, for netop gennem Samvirke og Forstaaelse kan vi naa til, at faa har for meget og færre for lidt.

Dette er ikke mindst vore Unge klar til at gaa ind for i den Tid, der kommer, men det bliver sikkert ogsaa nødvendigt for at vinde Freden, og den skal vindes. Ogsaa om Andelsbevægelsens Jubilæum er der skrevet flere Bøger, hvortil interesserede maa henvises.

1895 — Kontrolforeningerne — 1945.

Den 25. Januar 1895 afholdt »Vejen og Omegns Kontrolforening« stiftende Generalforsamling paa »Lille Skovgaard« ved Vejen, og det er nu anden Gang, der i »Ladelund Elevskrift« i den Anledning holdes Revy over Resultaterne; men de fortjener ogsaa at fremhæves som noget, der i allerhøjeste Grad fik Indflydelse paa dansk Kvægavl og Mælkeproduktion, og ikke mindst fordi Sagen har sit egentlige Udspring her paa Egnen.

I Jubilæumsartiklen fra 1920 har Statskonsulent P. Aug. Mørkeberg og Mejeri- og Landbrugslærer Emil Konradi skrevet om 25 Aars Resultater og Arbejdets Indflydelse paa hele Kvægavlsarbejdet, samt faaet et Referat af Forstander Niels Pedersens »Agitationsforedrag for Kontrol med Køernes Rentabilitet«, holdt i Hjørring den 10. December 1891. I »Ladelund Elevskrift« i 1929, i Anledning af 50-Aaret for Skolens Start, har Forstander Overgaard givet et kort Rids af Begyndelsen og Forstander Niels Pedersens banebrydende Arbejde for Starten af Kontrolforeningerne. Gennem Aarene er der talrige Artikler, der har sit Udspring fra eller Tilknytning til Kontrolforeningernes Arbejde.

Det var et stort Held, at det blev de praktiske Mænd, Forstander Niels Pedersen, Statskonsulent Fr. Hansen, Gdr. Søren P. Knudsen m. fl., der kom til at præge Starten, og Jens Johansen samt Emil Konradi, der fik løst Bogføringen og det daglige Arbejde paa saa overskuelig en Maade. Var det ikke blevet disse saavel praktisk som teoretisk dygtige Mænd, der havde faaet Arbejdet i Gang, kunde ogsaa dette Forsøg som mange tidligere være endt som for besværlig og lidet levedygtig. Nu gik det imidlertid, og Datiden og Nutiden blev efterhaanden klar over, hvilke store Fordele det bød paa, naar man saa let kunde konstatere Køernes forskellige Evner til at give Mælk og Fedt og faa det opsummeret, saa Køernes Aarsydelse blev et forstaaeligt Begreb i dansk Kvægavl. Ja, ikke alene i dansk Kvægavl, men over hele Verden til alle de Lande, der har Interesse for Malkekvægavl, har denne Form for Kontrol naaet, til Gavn for rationel Avl og Fodring efter Fortjeneste.

Jubilæumsdagen 1945 blev fejret paa Ladelund ved, at Koldingkredsens Fællesledelse af Kvægavls- og Kontrolforeninger afholdt deres Aarsmøde paa Ladelund, som tidligere paa 25- og 40-Aarsdagen. Flaget gik til Tops, og over Middag strømmede Egnens Folk til Skolen, saa Gymnastiksalen var fyldt til sidste Plads, da den egentlige Jubilæumsfest efter Kaffetid tog sin Begyndelse, og det regulære Aarsmøde var overstaaet.

Fællesledelsen havde efter megen Møje og Besvær overtalt Forstander Johs. Pedersen-Dalum til at holde Festtalen, hvad han ogsaa gjorde ved 25 Aars Jubilæet.

Indledningsvis hyldede Fællesledelsens Formand, Gdr. J. Nielsen, Petersminde, Ødis, Pionererne og afleverede forskellige indløbne Hilsner til den jubilerende Kontrolforening samt til Verdens første og den med Foreningen jubilerende Kontrolassistent, fhv. Mejeri- og Landbrugslærer Emil Konradi, Ladelund. Derefter overbragte »Vejen og Omegns Kontrolforening«s nuværende

Gdr. S. P. Knudsen, »Lille Skovgaard«, Vejen, Foreningens første Formand.

Formand, Gaardejer Knud Knudsen Borg, der er Søn af Foreningens første Formand, en Hilsen og Erindringsgave fra Foreningen til Emil Konradi, og en tilsvarende Hilsen og Gave tilsendtes Gdr. Rudolf Müller, der er den eneste nulevende af de 12, som startede Foreningen, men desværre var han forhindret i at overvære Festen. Emil Konradi takkede for Hilsenerne og for Gaven og fremdrog derefter i en lille Tale Minder fra Foreningens første Tid samt foreviste sit første Gerberapparat, Kontrolspand og Vandbad, der nu opbevares paa Landbrugsmusæet.

Forstander Johs. Pedersen-Dalum, Dalum Landbrugsskole, indledte sin Festtale med at overbringe en Hilsen fra Statens Husdyrbrugsudvalg, som han er Formand for, og fortsatte bl. a. med følgende:

Vort Kvægbrugs Historie har visse Aarstal og Data med mere end almindelig Rækkevidde, saaledes bl. a. den 24. Januar 1895. Kontrolforeningstanken er vel nok den betydeligste af alle Avlsforanstaltninger, der knytter sig til vort Kvægbrug, for dels at belyse og fremme Kvægbrugets Rentabilitet og dels at støtte Kvægopdrættere og Kvægbrugere i deres Avlsarbejde. Det er vel nok saadan, at det er Rentabilitets-Spørgsmaalet, der først trænger sig paa, og herigennem vil Kontrolforeningerne alene have sin Berettigelse og vil kunne gøre sig betalt.

Men den avlsmæssige Side er kommen til at spille en stadig større Rolle. Kontrolforeningerne har skabt et solidt Grundlag for Malkekvægets Brugsværdi. Forholdet ligger da ogsaa saaledes, at de kontrollerede Køer i 1938/39 havde en Merydelse paa ca. 800 kg Mælk og og 40 kg Smør over de ikke kontrollerede Køer. Vilde man tage Tallene fra de Besætninger, der udnytter

Institution udførte Arbejde, gælder det for Landbruget at slutte op om, saa det bliver muligt at udbygge det baade i Omfang og i Kvalitet. Maatte de kommende Aar lære os at bruge dette Redskab endnu bedre end hidtil.

Dagen sluttede med Fællesspisning og Samvær for en indbudt Kreds hos Forstander Dons Christensen. Der var udsendt Indbydelse til »De danske Kontrolforeningers Landsudvalg«, Kontrolassistenternes Landsudvalg, Bestyrelserne for »Vejen og Omegns Kontrolforening« og »Koldingkredsens Fællesledelse« med nuværende og tidligere Konsulenter, fhv. Gaardejer Rudolf Müller, titl. »St. Dalgaard«, og fhv. Mejerilærer Emil Konradi med Hustru og Fru Jensine Johansen-Ladelund; endvidere til Professor Niels Hansson, Sverrig, Professor L. Hansen Larsen, København, Forstander Overgaard, Askov, samt til Fællesledelsens tidligere Formænd, Landboforeningens og Nabolandboforeningers og Fællesledelsers Formænd og Pressen m. fl. Desværre lagde Forholdene dog saadanne Hindringer i Vejen, at saa godt som alle Gæster længere borte fra ikke kunde komme; der mødte dog Repræsentanter fra Kontrolassistenternes Landsudvalg, Fællesledelsen, Landboforeningen og den jubilerende Vejen og Omegns Kontrolforening m. fl., medens der indløb Hilsner fra Kontrolforeningernes Landsudvalg, Professor L. Hansen Larsen, København, og med nogle Dages Forsinkelse ogsaa fra Professor Niels Hansson, Sverrig, der i sin Tid importerede Kontrolforeningerne derover.

Det blev derfor, omend en stille Fest, dog en saadan Markering af Dagen, at den for Deltagerne sent vil gaa i Glemme, og det var, som den gav et Pust fra de større skelsættende Begivenheder indenfor dansk Landbrug.

Af Resultater fra Kontrolforeningernes Virksomhed skal nævnes enkelte.

Vejen og Omegns Kontrolforenings Resultater er i Løbet af de første 50 Aar væsentlig forbedrede, dog er der en lille Beregningsforskydning, idet man de første Aar regnede med, at der i Skummet- og Kærnemælken tilbageholdtes 0.22 %, medens der nu i de sidste Aar er regnet med 0.15 % Fedt.

Ydelsen har været jævnt stigende under normale Forhold, men under de to Krigsperioder er den gaaet stærkt ned. — Derfor er Sammenligningen mellem 1895/96 og 1937/38 ogsaa det mest sande Udtryk for Stigningen, idet 1938/39 fik en stærk Nedgang paa Grund af Mund- og Klovsygen, og siden 1939 har Krigstidens Fodervanskeligheder hindret fuld Udnyttelse af Køernes Ydeevne.

Af de 13 Besætninger i 1. Regnskab er der 2 Besætninger udgaaet af Arbejdet i Aarenes Løb; men Sammenligningen giver alligevel et smukt Billede af Fremgangen:

	Antal Besætn.	Antal Køer	kg Mælk	% Fedt	kg Smør	Race
1895/96...	13	292.7	3171	3.27	115.0	R. D. M. og bl. Race
1937/38...	{ 9	207.2	4233	4.23	201.0	R. D. M.
	{ 2	59.3	2966	6.34	213.5	Jersey
Gennemsn.	11	266.5	3971	4.59	203.8	
1943/44...	{ 9	212.7	3420	4.18	160.3	R. D. M.
	{ 2	63.0	2647	5.95	178.6	Jersey
Gennemsn.	11	275.7	3243	4.51	164.5	

Fremgangen er fra 1896 til 1938 saaledes for Besætningerne med RDM 864 kg Mælk, 0.96 % Fedt og 86 kg Smør, hvilket sikkert er langt over, hvad Stifterne turde regne med, men ogsaa langt over det Middel, som Landets Kontrolforeninger har naaet. Foderberegningerne fra det første Aar og nu kan

ikke sammenlignes, da særlig Græsberegningen er væsentlig ændret flere Gange siden den første Tid.

Gennemsnitsydelsen af de Besætninger i »Vejen og Omegns Kontrolforening«, der har faaet Kontroltal gennem alle Aarene 1895/1945.

Ejendom	Regnskabsaar	Antal Køer	kg Mælk	% Fedt	kg Smør	F. E.	
Lille Skovgaard, Vejen	1895/96	31.7	3416	3.30	125.04	2389	
	1937/38	34.4	4370	4.43	217.20	3780	
	1943/44	39.5	3121	4.75	148.96	3205	
Vandamgaard, Vejen ..	1895/96	30.8	3150	3.33	116.69	2405	
	1937/38	4.0	3403	4.13	157.40	3072	
	1943/44	15.1	4870	4.08	222.40	3644	
Baungard, Vejen	1895/96	38.6	3248	3.24	116.73	2331	
	1937/38	{	5.0	4495	4.46	225.40	3565 *
			40.3	2867	6.36	206.90	3038 Jersey
1943/44	{	2.0	3399	4.91	187.92	3251 *	
		41.1	2541	5.83	167.83	2706 Jersey	
Grønvang, Vejen	1895/96	51.4	2953	3.25	106.53	2102	
	1937/38	44.9	4622	4.06	210.00	3722	
	1943/44	55.4	3460	4.13	160.09	3105	
Dalhus, Vejen	1895/96	6.5	3180	3.32	117.18	2200	
	1937/38	10.2	3615	4.26	172.80	3221	
	1943/44	10.7	3146	3.73	131.00	2937	
St. Dalgaard, Vejen ..	1895/96	19.0	3086	3.11	106.10	2035	
	1937/38	21.5	3925	4.24	186.70	3471	
	1943/44	18.6	4457	4.31	215.56	3740	
Askov Forsøgsstation (Øster Havgaard) ..	1895/96	14.2	3187	3.23	114.20	2334	
	1937/38	19.0	3176	6.31	227.40	3104 Jersey	
	1943/44	20.0	2775	6.31	198.88	2854 —	
Askov Nygaard	1895/96	13.0	3018	3.16	105.34	2448	
	1937/38	19.0	4271	4.29	205.40	3421	
	1943/44	19.8	2972	4.34	144.87	2922	
Askov Nørregaard	1895/96	16.3	3066	3.27	111.20	2175	
	1937/38	18.0	4218	4.63	219.60	3488	
	1943/44	14.8	2582	4.07	117.75	2823	
Damhus, Askov	1895/96	17.8	3693	3.39	139.30	2514	
	1937/38	23.0	3884	4.32	188.50	3186	
	1943/44	23.0	3521	4.31	170.34	3102	
Nørvanggaard, Malt, med fra $\frac{1}{7}$ 1895	1895/96	14.4	2625	3.33	97.10	2142	
	1937/38	18.5	3870	4.10	177.80	3270	
	1943/44	15.8	2806	4.10	128.88	3027	
Dorotheasminde, Vejen	1895/96	25.1	3328	3.35	123.73	2234	
Toftegaard, Maltbæk ..	1895/96	13.8	3222	3.12	111.30	2297	

De to sidstnævnte Ejendomme er udgaaet af Arbejdet i Aarenes Løb. Hvor intet er anført, er Racen R. d. M. (* Jerseykrydsninger).

E. Konradi med sine første Redskaber fra Vejen og Omegns Kontrolforening.

Stuehuset paa »Lille Skovgaard«, Vejen, hvor den stiftende Generalforsamling holdtes 1895.

At Kontrollforeningsarbejdet ud over Landet ogsaa har bragt Kvægavlen stor Hjælp og vist Vej baade i avls- og fodringsmæssige Forhold er alle bekendt, og følgende Resultater viser bedre end mange Ord Fremgangen i Arbejdet. Det er jo paa Kontrollforeningsarbejdet Kvægavlen i det hele bygger nu om Dage.

Fra 1895 til 1899 oprettedes 128 Kontrollforeninger.

I 1914 fandtes	587 Foren. med	12757 M. med	208013 Køer =	16 %	af alle Køer.
I 1925	— 1013 —	— 27689 -	— 431901 —	= 31 %	- - -
I 1935	— 1588 —	— 50376 -	— 669088 —	= 41 %	- - -
I 1944	— 1763 —	— 68823 -	— 753089 —	= 49 %	- - -

Efter 50 Aars Forløb er saaledes ca. 33 % af samtlige Landbrug og 50 % af Køerne med i Arbejdet.

Gennemsnitsydelsen pr. Ko i de danske Kontrollforeninger er steget saaledes:

1898/03.....	2983 kg Mælk	3.39 % Fedt	112 kg Smør	
1913/14.....	3256 —	3.52 —	128 —	} Krigsaar
1918/19.....	2229 —	3.64 —	91 —	
1937/38.....	3813 —	3.92 —	167 —	
1941/42.....	2779 —	4.07 —	127 —	} Krigsaar
1942/43.....	3008 —	4.01 —	135 —	
1943/44.....	3139 —	4.02 —	141 —	

1943/44 havde vi ialt 1,555,176 Køer, deraf var 721,662 kontrollerede Køer med i Gennemsnitsberegningen. Dertil kommer saa Jerseykøerne, ca. 14,032 + andre udenfor Gennemsnitsberegningen.

Af særlig smukke Resultater i Aarens Løb kan nævnes følgende:

Fyen havde i 1937/38 i Gennemsnit af 291 Foreninger med 10,981 Medlemmer 4149 kg Mælk, 4.05 % Fedt og 188.2 kg Smør pr. Ko.

Haundrup Kontrollforening paa Fyen havde i 1936/37 i Gennemsnit af 233 Køer 4831 kg Mælk, 4.42 % Fedt og 248 kg Smør.

Gdr. K. Knudsen Borg, »Lille Skovgaard«, Vejen, Foreningens nuværende Formand.

Gaardejer Jes Andersen, Himmark, Svendstrup paa Als, havde i Gennemsnit af 10 Aar 1928/38 af 7.3 Køer 6742 kg Mælk, 4.20 % Fedt og 317 kg Smør.

Ko Nr. 78 hos A. Pedersen, Pilegaard, Slude, har noteret højest aarlig Udbytte her i Landet i 1931/32 med 8413 kg Mælk, 6.00 % Fedt og 572 kg Smør.

Verdensrekord i Smørdelse er dog stadig hos Melba XV i Australien, der i 1923/24 naaede 14752 kg Mælk, 4.96 % Fedt og 825 kg Smør.

Igennem Husdyrlovene støttes Kontrolforeningerne med et aarligt Tilskud paa 150.000 Kr., men der lægges samtidig ogsaa visse Klausuler paa Arbejdet. Det er dog en væsentlig Hjælp til Udførelsen af den mere almene Udnyttelse af Materialet og kan ikke undværes.

Det var en Lykke for Landbruget, at de fremsynede Mænd tog Sagen op og løste Opgaverne paa saa praktisk, god og billig en Maade, saa Udgifterne aldrig er bleven saa store, saa nogen af den Grund behøver at holde sig tilbage, men frit har kunnet faa de Fordele, Kontrolarbejdet kan give.

Derfor bør i 50-Aaret Sagens første Pionerer mindes. Endnu er to af Mændene fra den første Generalforsamling tilbage, nemlig fhv. Gaardejer Rudolf Müller, St. Dalgaard, Vejen, og fhv. Kontrolassistent Emil Konradi, Ladelund. Vi hilser dem som Repræsentanter for Stifterne, og fordi de gik med i Arbejdet og var med til at give det sin gode Løsning, saa hele vort nuværende Kvægavlsarbejde kan bygge paa Kontrolforeningernes solide og af den uheldede Assistent fremskaffede Oplysninger.

I Dag, den 30. April 1945, tog Konradi og undertegnede en lille Cykletur til Vandamgaard og Ll. Skovgaard, Vejen, for at mindes 50 Aarsdagen for Konradis første Kontrollering og Flytning fra Dorotheasminde til Ll. Skovgaard.

Det var den 29. April 1895, Konradi gik i Arbejde, og den 30. April flyttede Kontrolassistenten første Gang til Ll. Skovgaard.

Ladelund, den 30. April 1945.

Aage Toft.